

Tidligere i Tidsskriftet

Coladrikker – før og nå

I Tidsskriftet i 1955 (nr. 13/14 side 499) var man opptatt av koffeininnholdet i coladrikkene og hvilken påvirkning dette hadde på barn. I dag er vi mer bekymret for hvor mye sukker barna får i seg når de drikker brus.

Excerpta

COLA-DRIKKER

Spørsmålet om disse drikkers sammensetning og fysiologiske effekt ble nylig omtalt i spørrespalten i J.A.M.A. Spørsmålet har også en viss interesse for norske læger, idet slike drikkevarer blir stadig mer utbredt i Norge.

Den farmakologiske virkning som en får av coladrikker, beror så å si utelukkende på deres innhold av koffein og teobromin. Drikkevarer som Coca-Cola, Pepsi-Cola og Ici-Cola inneholder ca. 0,20 g koffein pr. l. Dette er omtrent en tredjedel av det som finnes i et tilsvarende volum av vanlig sterk kaffe. En regner med at en må opp i en dose på ca. 0,10 g koffein for å fremkalle påviselig stimulering av hjernevirksomheten hos voksne mennesker, men det foreligger sikkert betydelig individuelle variasjoner i så måte. En må derfor vanligvis drikke ca. 2 flasker med cola-drikker for å oppnå en slik virkning. For barns vedkommende vil en sikkert kunne oppnå en lignende effekt med mindre enn en flaske av disse drikkevarer. Det angis vanligvis fra pediatrik hold at iallfall små barn med mindre utvikling av cortex skal være mindre påvirkelig for sentralt stimulerende substanser. Goodman og Gilman¹ angir imidlertid at barn er mer påvirkelig enn voksne for den stimulerende virkning av xanthinderivater. Dertil kommer at barn ikke er tilvent til virkningen av koffein. Det hersker riktignok ikke full enighet om det foreligger noen tilvenning til den sentrale virkning av koffein. Warburg² hevder at den som er vant til å bruke koffeinholdige drikker, må benytte 2 til 3 ganger så meget for å oppnå den tilsvarende effekt som den som ikke er vant til det. Dette stemmer jo også med erfaringer fra krigstiden, da kaffe var en sjelden drikk, og da mange som ellers reagerte lite på kaffe og te fikk seg en uventet våkenatt. En må derfor ha lov til å regne med en ikke ubetydelig stimulerende virkning av cola-drikker, særlig hos mindre barn. Teobrominet har selv ingen stimulerende effekt, men kan sammen med koffeinet gi en ikke ubetydelig økning av diuresen. Cola-drikker kan dog ikke betraktes som direkte skadelig for barn, hvis

de ikke nytes til overmål (flere flasker om gangen), og hvis de ikke benyttes til fortrensel for melk. Mindre-årige barn bør imidlertid ikke få lov til å drikke for store kvanta av disse drikkevarer, og en må være oppmerksom på at innsovningen og nattesøvnen kan bli forstyrret hos et sensibelt barn som har drukket cola-drikker de siste timene før sengetid. Hos barn med enuresis nocturna må cola-drikker betraktes som kontraindiesrt om ettermiddagen og aftenen.



Illustrasjonsfoto SCANPIX/CORBIS